

Felix Areitio Aranburu 1915eko uztailearen 29an Ermuko Artekale 9an jaio zen, Eleiza pareko arkupe zaharren gainean. Francisco eta Petra gurasoek beste 3 seme-alaba gehiago izan zituzten: Angel, Jose eta Alejandra. Pilotan gaztetxotan hasi zen eta zesta modalitatea aukeratu zuen, profesional mailan arituz Espainia, Kuba, Estatu Batuak zein Mexikoko hainbat pilotalekutan. Atzelaria zen eta jaioterriaren gومتاز "Ermua" bezala eman zen ezagutzera pilota munduan; gero, bere jokatzeko moduari erreparatuta, "Kanguro" ezi-zena ere jarri zioten.

Zestolari bikaina

Zaragozako Aragonés pilotalekuan debutatu zuen 1935ean. Urte berean eta hurrengoan, Mexiko pilotalekuan jardun zuen eta handik itzulita Bilboko Euskaldunan. Berririo itsasoz beste aldera joanda, 1939an Habanako Jai Alai pilotalekuan kontratatu zuten. Urte batzuk eman zituen Kuban, 1945an aldi bat Mexikon, 1949an Mar-kinan topatzen dugu, 1952tik 1955ra Miamiko Jai Alain...

Mexikora pilotari txapeldun handiaren famarekin iritsi zen, baina hasiera gogorak izan zituen bertako kapitaleko 2.000 metrotik gorako altitudera eta pilotalekuaren ezaugarrietara egokitu ezinik. Ez gutxi sufrituta lortu zuen "Kanguro"k bere jokoa berreskuratzea eta orduko prentsaren arabera izatea "punta-puntako pilotaria", "fenomenoa", "Jai Alai-ko Jaungoikoa", "txistera jokoaren artista", "frontoiak bete eta zirrara sortzen duten

Felix Areitio pilotaria, Hemingwayen laguna

Kubak batu zituen. Ernest Hemingway idazlearen Habanako Finca Vigía etxean ohiko gonbidatua zen Felix Areitio zestalari ermuarra, eta estatubatuarraren biografietan ere honen aipamena egiten da. Idazleari buruzko hainbat liburuk eta artikuluk gizon bien arteko adiskidetasuna eta lehia jasotzen dute.

horietakoa"... *Cancha* hama-bostekari mexikarrak jaso zuen bezala, "partidu kolosalak" maisuki jokatu bere sasoiko atzelaririk onena bihurtu zen, "espektakulo hutsa".

Mexikon zela, 1945an, Euskal Jaialdi bat egin zen frontoian, harmailetan Jose Antonio Agirre lehendakaria ikusle zela. Felix izan zen Mexikoko bandera eramateaz arduratu zena eta Aedo pilotaria ikurriñaz, une horretan gerraren ondorioz debekatuta Euskal Herrian. Abanderatu gisa irtetzearena keinu ausarta izan omen zen, *Cancha* Espainian saltzen zela ere kontutan izanda.

Euskal pilotariak Ameriketara mirestuak eta idolo bezala hartuak ziren; Felix Areitio Olinpo horretan egon zen. 1954-55 denboraldian Most Consistent Player Trophy Winner irabazi zuen eta Gold Cesta Stakes. 1955ean erretiratu zen kantxetatik.

Euren aita Ermuan tailer txiki bat izandakoa zen. Oñatira lekualdatu zuten lehenengo eta Gasteizera gero. Ameriketatik ekarritako patente bat tarteko, 1947an Cremalleras Areitio jarri zuten anaien artean, gerora Prentice izango zena. Hamar urte beranduago 354 langile zituzten, gehiengo zabal bat emakumeak. Pilota lagata, Felixek etxeko enpresan jardun zuen.

Kuban lagun

Ernest Hemingway, XX. mendeko idazle handienetakoa bihurtuko zena, 1923an etorri zen estreinako aldiz Iruinera, *Toronto Star* egunkarirako kazetari gisa. Han betirako maitemindu zen San Ferminekin eta zezenketekin. Be-

quetzal
[arropa, bitxiak, opariak...]

Zubiaurre, 2 - 48260 ERMUA | 943170065
www.quetzalmoda.com

ileapaindegia
Silvia
peluquería

Asteartetik ostiralera
9:00-12:00 15:00-19:00
Larunbata
8:30-13:00

943 170474 6888 19336

randuago hantxe maiteminduko zen berriro: Espainiako Gerra Zibilean *North American Newspaper Alliance* egunkariko korrespontsala zela, Martha Gellhorn gerra-kazetaria ezagutu zuen Iruineko karriketan eta 1940an bere hirugarren emazte bihurtuko zen. Kuban Finca Vigía erosi zuen bikoteak, lagun askoren aterpe eta bilgune bihurtu zen etxea; ohikoen artean, Felix. Hain izan zen estua euren artekoa ze, *Cancha* aldizkariaren eskariz eta Ernesten pilota zaletasunaren atxikiarekin, Felixek amerikarra elkarriketatu zuela 1945eko abenduan. Hurrengo ale baten jasotzen den bezala, hamabostekariaren urte horretako artikulurik esanguratsuenetakoa izan zen, elkarriketatuagatik noski eta kazetari-pilotariaren idazteko estiloagatik ere, “alaia eta zirraragarria” irakurleen esanetan.

Baina ez bakarrik Hemingwayekin. Felixek hartu-eman estua zuen haren emazte Martharekin ere, eta sasoi baten Habanan bolo-bolo zebilen maitaleak zirela. Marthak 1942an idatzitako *Night Before Easter* ipuinean, Habanan jai giroan igarotako gau bat kontatzen du. Euskal kanta batekin hunkitzen dute emakumea eta Felixgatik idazten

du: “Beti gauza interesgarriez hitz egiten didan pertsona da, eta niri gauza horiek entzutea gustatzen zait. Gainera, Felixen aurpegiak hunkitu egiten nau, eta plazer handia da berekin hitz egitea, haren irribarre ikustea”. Dantzan egiten dute ere, horrela deskribatuz Marthak gau horretako dantza-laguna: “Felixek dantza egiten du, benetan dantzatuko balu gertatuko zenaren beldur balitz bezala, bere burua entregatuz. Dena kontrolpean dauka, dena menderatuta: heldu egiten zaitu eta hortik aurrera badakizu zer izango litzatekeen besoen artean gogorrago estutuko bazintu. Mugimendua gorputzari itsatsita darama eta horrela sentitzen duzu zuk zeuk ere”.

Edorta Jimenez idazle mundakarrak hainbat lan argitaratu ditu amerikarraren gainean, besteak beste, *Hemingway eta euskaldunak zerbitzu sekretuetan* eta *San Fermingway*. *Otras historias de Ernest Hemingway*; bietan bere tarteak eskaintzen dio ermuarrari, eta Martha eta Felixen artekoaren zurrumurruei ere. Ernesten biografoen arabera, honek Felix aipatzeko “nire aurkaria” esaten zuen. Baina inoiz lehia izan bazuten ere, bere etxean hartu eta elkarriketa

Ernest Hemingway eta Felix Areitio Habanan, *Cancha* aldizkariako erretratatuta.

bat eman izana, bi gizonen arteko adiskidetasuna gailendu zen zantzu guztiak ditu.

Ermutik kanpo bizi zenean ere, estima handitan zuen bertora etortzea, lagunekin txikito batzuk hartu, kontu batzuk esan... Ezkondu eta seme bat izan zuen. Madril bizi zen familia eta, anaien arteko enpresa zela-eta, etengabe bidaiatzen zuen Gasteizera.

1978ko uztailaren 15ean, etxera bueltan zihoala, Somosierrako portua jaisten auto-istripu larria izan eta Madrilgo La Paz Ospitalean hil zen, 63 urte egin baino aste bi lehenago. Madril bertan lurperatu zuten, baina bere istorioek bizirik jarraitzen dute.

Miguel Fernández eta Estibalitz González

688 61 98 96
zeharkale 12 bajo
48260 ERMUA

Irailetik aurrera **PILATES**eko klaseak emango ditugu. Informazio gehiago jasotzeko, deitu edo idatzi 688 61 98 96 telefonora.

IRENE ESQUÉ col 1666

EGOITZ FORMOSO col 1675

